

YÖK Ba kanı Özvar: Kendi dilini kullanmayan üniversitelerin dünyaya söz söyleme imkanı olmayacak

YÖK Ba kanı Özvar: Kendi dilini kullanmayan üniversitelerin dünyaya söz söyleme imkanı olmayacak

YÜKSEKÖ RETİM Kurulu (YÖK) Ba kanı Prof. Dr. Erol Özvar, "Türkiye orijinli makale sayısının gün geçtikçe artıyor olması fevkalade önemli olmakla birlikte; Türkiye'deki üniversitelerin kendi dilimizde yayın yapmaları da en az uluslararası yayın dilinde yapılan makaleler kadar önemlidir. Kendi dilini i lemeyen, zenginle tiremeyen, bilimsel bir yayın aracı olarak kullanmayan üniversitelerin uzun vadede dünyaya bir söz söyleme imkanı olmayacaktır" dedi. YÖK Ba kanı Prof. Dr. Erol Özvar, Ankara'da kurul binasında düzenlenen 'Üniversite Dergileri: Sorunlar ve Çözüm Önerileri Çalı tayı 2022' programına katıldı. Çalı tayda konu an Prof. Dr. Özvar, üniversitelerin temel amacının yalnızca bilimsel ara tırmalar yapmak olmadığını, aynı zamanda bu ara tırmaların tüm bilim dünyası ve kamuoyu ile payla ılması gerekti ini söyledi. Akademik yayıncılı ın dünyada büyük bir ticari faaliyet alanı oldu unu ve yıllık 20 milyar doları a an bir ciroya sahip oldu unu kaydeden Prof. Dr. Özvar, "Bir yanda akademisyenler üzerinde 'yayın yap veya yok ol' ekinde bir yayının baskısı, öte yandan akademisyenlerin eme ine dayalı devasa bir sektör söz konusudur. Dünyadaki akademik yayıncılı ın mevcut durumuna ili kin ciddi ele tirmeler var olup, muhtelif kurum ve kuruluş lar alternatif aray ları desteklemektedir. Bununla birlikte yüksek bütçeli yayınevlerinin ticari amaçla yürüttü ü platformlara sahip dergiler, bilimsel makalelere halen baskın bir ekinde ev sahipli i yapmaktadır" dedi. ELEKTRONİK YAYINCILIKTA GEÇİMLİ OLMASI ÖNEMLİ 'Küresel ölçekli yayınevlerine ait dergiler ile üniversite dergilerinin rekabet etmesinin güç göründü ünü ancak üniversite dergilerinin birçok avantajı bulundu unu kaydeden Özvar, "Bu avantajların ba ında, TÜB TAK'ın 'DergiPark' gibi öncü ve kolayla tırıcı projeleri sayesinde üniversite dergilerinin tamamına yakınının eri ime açık olması, ticari kar amacı gütmemesi ve genç akademisyen nüfusumuzla daha dinamik bir makale i letim süreci i letebilme potansiyeline sahip olması gelmektedir. Ar ıvleme, koruma, bilgi eri imi ve maliyet sorunları sebebiyle basılı yayıncılı ın yerini giderek dijital yayıncılık alırken, üniversite dergilerinin pek ço unun elektronik yayıncılı a geçmi olması önemli bir durumdur" diye konu tu. 'YAPTIRIMLARI OLACAKTIR'Dergilerin en fazla dikkat etmesi gereken konulardan bir tanesinin de intihal oldu una dikkat çeken Prof. Dr. Özvar, "Son zamanlarda benzerlik oranını belirleyen yazılımların kullanımı artmı tır. Benzerlik programında olumsuz bir bulgunun çıkmaması, tabii ki söz konusu eserde intihal olmadı ı anlamına gelmemektedir. Söz gelimi, ba ka bir dilde yazılan eserin çevrilerek olu turulmasıyla yazılımların bir makale adayının, bu tür benzerlik yazılımlarında belirlenememesi mümkün olabilmektedir. Bu tür bilimsel eti e aykırı bir durumun, yazılım olmadan tespit edilmesi hiç de kolay olmadı ı gibi bu durum ancak o konuda uzman hakemlerin makaleye atanmaları sayesinde tespit edilebilir. Dolayısıyla bilim toplulu unun bir üyesi ve meslekta ı olarak her bir bilim insanı, bilimin saygınlı ını muhafaza edecek bir davranı ı içerisinde olmalı ve iyi tanımlı süreçleri i letmelidir. Yüksekö retim Kurulu ba kanı olarak üniversite dergilerinden öncelikli beklentim; akademik yayın süreçlerinde örnek davranı lar sergilemeleridir. Akademik süreçlere uygun olmayan davranı lar gösteren üniversite dergilerinin tespit edilmesi durumunda yaptırımların olaca ının da bilinmesini isterim" ifadelerini kullandı. Üniversite dergilerinden uluslararası mecralarda daha görünür olmasını bekledi ini söyleyen Prof. Dr. Özvar, "Üniversite dergilerinin bu amaçla ilk etapta hak etti i yere ula maları ve uluslararası endekslerde yer almaları oldukça mühimdir. SCI, SSCI, Scopus gibi önde gelen endekslerde yer alıp almamaları, bilimsel dergilerin niteli ının uluslararası düzeyde önemli ölçütleri olarak görülmektedir. unu da söylemek gerekir ki, yayın ve atıf sayıları, yayının yer aldı ı derginin tarandı ı endeksler, yayının kalitesinin önünde asla tutulmamalıdır" dedi. 'TÜRK YE, DOKÜMAN SAYISINI EN FAZLA ARTIRAN ÜLKELER N BA İNDA'Hakemli bilimsel dergilerde yayımlanmı ı çalı maların özetlerini ve atıf sayılarını gösteren veri tabanı 'Scopus'u da bu konuda kaynak gösteren Prof. Dr. Özvar, "Scopus verilerine göre; 2021 yılında dünyadaki toplam doküman sayısı 5 milyona yakla mı ıken, Türkiye adresli ara tırmacılara ait doküman sayısı 67 bin 150'dir. Türkiye 2021 yılında bir önceki yıla göre doküman sayısını en fazla artıran ülkelerin ba ında gelirken dünya sıralamasını ise bir sıra artırarak 17'nci olmu tur. Öte yandan, Scopus'ta taranan Türkiye adresli 232 dergi bulunmaktadır. Dergi sayısı bakımından Türkiye, dünyada ülkeler arasında 18'inci sırada yer almaktadır. Scopus'ta taranan bu dergilerde 14 bin 433 bilimsel doküman yayımlanmı tır. Dergi sıralamalarına bakıldı ında ise ilk 5 bin içinde sadece bir üniversite dergisi yer almaktadır" diye konu tu. Prof. Dr. Özvar, üniversitelerin Türkçe yayınlar üretmesinin de en az uluslararası dillerde yayın üretmeleri kadar önemli oldu una dikkat çekerek, "Uluslararası standartlara uygun olarak, uluslararası endekslerde taranan dergilerimizin sayısının artması, Türkiye orijinli makale sayısının gün geçtikçe artıyor olması fevkalade önemli olmakla birlikte; Türkiye'deki üniversitelerin kendi dilimizde yayın yapmaları da en az uluslararası yayın dilinde yapılan makaleler kadar önemlidir. Kendi dilini i lemeyen, zenginle tiremeyen, bilimsel bir yayın aracı olarak kullanmayan üniversitelerin uzun vadede dünyaya bir söz söyleme imkanı olmayacaktır. Bunu da hesaba katarak, bu hususta katkılarınızı bekliyorum" ifadelerini kullandı.

Tags: